Πῶς ἐκπαιδεύονται τυφλὲς Γερμανίδες τηλεφωνήτριες

ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΕΙΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

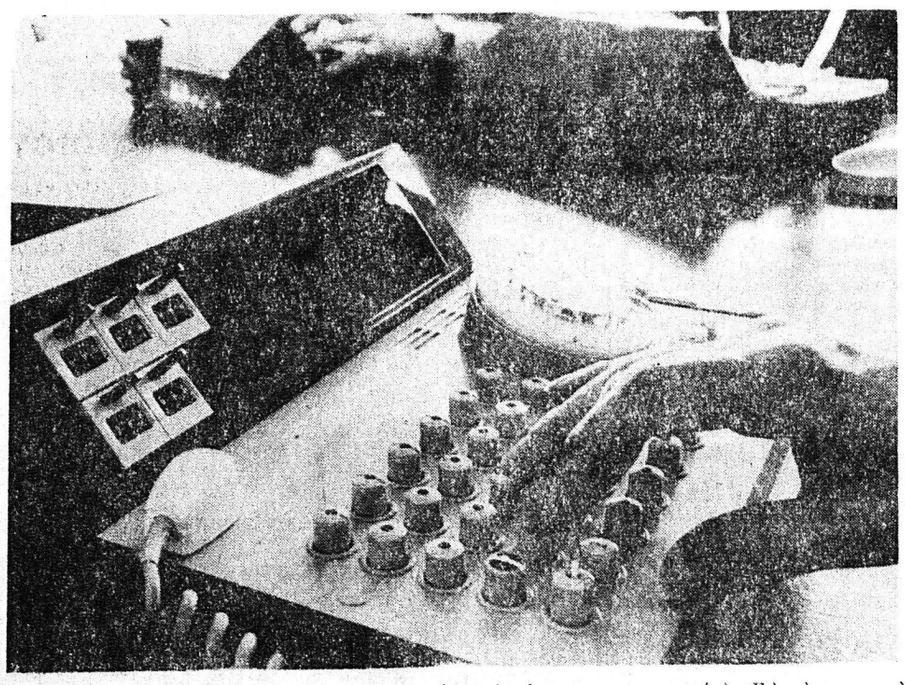

ΜΟΝΑΧΟ. Τὸ γεγονὸς ὅτι μποροῦν σήμερα καὶ τυφλοὶ νὰ χειρίζονται μία κεντρικὴ τηλεφωνικὴ ἐγκατάσταση, ὀφείλεται στὴν τεχνικὴ πρόοδο. Γιὰ νὰ διευκολυνθεῖ ἡ πρακτικὴ ἐξάσκηση τῶν ἀτόμων αὐτῶν, ἀναπτύχθηκε στὴν Δυτικὴ Γερμανία μία ἐγκατάσταση γιὰ μαζικὴ διδασκαλία, ἀπὸ τὸ μηχάνημα τῆς ὁποίας διευθύνονται σὲ ὀκτὼ θέσεις μαθητῶν εἰκονικὲς ἀνακοινώσεις. Οἱ τυφλοὶ μποροῦν ἔτσι νὰ ἀσκοῦνται πρακτικῶς σὲ ὅλες τὶς διαδικασίες ποὺ παρουσιάζονται, στὴν ἀρχὴ μεμονωμένα καὶ ἀργότερα σὲ συνάρτηση. Στὶς τηλεφωνικὲς συσκευὲς ποὺ χειρίζονται οἱ τυφλοί, ἀντικαθίστανται τὰ φωτεινὰ σήματα μὲ ἀκουστικὰ συνθήματα ὡς καὶ μὲ λεπτοὺς στυλίσκους ποὺ προεξέχουν ἀπὸ τὰ πλῆκτρα (στὴν φωτογραφία). Γιὰ τὸν μετρητὴ τῶν τηλεφωνικῶν τελῶν ἀναπτύχθηκαν ἐνδεῖκτες στὴν γραφὴ τῶν τυφλῶν. Δύο ἀπὸ τὶς νέες αὐτὲς ἐγκαταστάσεις διδασκαλίας λειτουργοῦν ἤδη, ἡ μία στὸ κέντρο ἐπαγγελματικῆς προωθήσεως Ντύρεν, κοντὰ στὴν Κολωνία, καὶ ἡ ἄλλη στὸ κέντρο ἀποκαταστάσεως, στὸ Βύρτσμπουργκ.

Δὲν ἔχουν ρίζες στοὺς λαοὺς οἱ τρομοκρατικὲς ὀργανώσεις

τονίζει ὁ "Αγγλος ἱστορικὸς Χόμπσμπωουμ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ «ΚΟΡΡΙΕΡΕ ΝΤΕΛΛΑ ΣΕΡΑ»

Ὁ Ἔρικ Χόμπσμπωουμ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς γνωστότεροὺς μελετητὲς τῶν «πρωτόγονων μορφῶν τῆς κοινωνικῆς βίας». Εἶναι καθηγητὴς ἱστορίας στὸ πανεπιστήμιο τοῦ Λονδίνου καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ συγγράμματά του κυκλοφοροῦν μεταφρασμένα σὲ διάφορες εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες.

Εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ τὸν συναντήσω στὴ Φλωρεντία στὴ διάρκεια ἑνὸς διεθνοῦς συνεδρίου καὶ τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ παραχωρήσει μιὰ συνέντευξη μὲ θέμα τὴν «ἀρχαϊκὴ» καὶ τὴ σύγχρονη βία.

—Στὴ διάρκεια τῶν τελευταίων χρόνων παρατηρήθηκε στὴν Ἰταλία μιὰ αὔξηση τῶν τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν. Ἐσύ, ποὺ μελέτησες διεξοδικὰ τὶς παραδοσιακὲς κοινωνίες καὶ τὶς δικές τους μορφὲς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, ποιὰ γνώμη ἔχεις γιὰ τὰ σημερινὰ ἐπεισόδια πολιτικῆς βίας;

«Θὰ ἔλεγα ὅτι ἡ τρομοκρατία τοῦ σύγχρονου τύπου δὲν εἶναι φαινόμενο τῶν παραδοσιακῶν κοινωνιῶν ἀλλὰ τῆς σύγχρονης πολιτικῆς. Στὶς περισσότερες περιπτώσεις δὲν ὑπάρχει μιὰ λαϊκὴ παράδοση τρομοκρατίας, σὰν ἐκείνη ποὺ ὑπῆρξε, σὲ μιὰ ὡρισμένη στιγμή, στὰ ἀναρχικὰ κινήματα τῆς Ἱσπανίας καὶ σὰν ἐκείνη ποὺ ὑπάρχει πάντοτε, στὸν ἀγῶνα τῶν Ἰρλανδῶν γιὰ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία. Ἡ σημερινὴ τρομοκρατία πιστεύω πὼς ἀπὸ κοινωνικὴ ἄποψη, εἶναι ἕνα φαινόμενο ποὺ ἀφορᾶ στοὺς νέους τῆς μεσαίας τάξης καὶ ἰδιαίτερα σ' ὁρισμένους διανοούμενους τῆς Ἀριστερᾶς ποὺ ἔχουν ἀπομονωθεῖ ἀπὸ τὸ μαζικὸ κίνημα. Τὰ φαινόμενα αὐτὰ ὅμως εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ τὰ κρίνουμε ἐπειδὴ ἐμφανίζονται συνήθως σὲ μιὰ περιοχὴ σκιᾶς ὅπου συναντιῶνται ἀστυνομικοί, προβοκάτορες, ἐγκληματικὰ στοιχεῖα καὶ νεαροὶ ἰδεαλιστές. Ἡ παρουσία τῶν νεαρῶν ἰδεαλιστῶν πρέπει νὰ ὑπογραμμιστεί, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ σφάλματά τους. Προσωπικὰ πιστεύω ὅτι στὶς περισσότερες περιπτώσεις αὐτὴ ἡ τρομοκρατία τῶν μικρῶν ὁμάδων δὲν εἶναι καθόλου ὠφέλιμη. Οἱ ἐπαναστάσεις δὲν γίνονται μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἐνῶ, ἀντίθετα στὸ παρελθόν, ἐνισχύθηκε ἡ ἀντίδραση».

—Νομίζεις ὅτι ὑπάρχουν διαφορὲς ἀνάμεσα στὴν παραδοσιακὴ βία καὶ τὶς σημερινὲς μορφὲς της;

«Πιστεύω ὅτι ὑπάρχει μιὰ τεράστια διαφορά. Ἡ παραδοσιακὴ βία ἔχει ὡρισμένους κανόνες, ὑπῆρχε μιὰ ὡρισμένη σχέση ἀνάμεσα στὸ ἔγκλημα καὶ τὴν τιμωρία, ἀνάμεσα στὸ μέσα καὶ τὸν σκοπό. Δὲν ἦταν ἡ τυφλὴ βία, ἡ ἔκφραση ψυχολογικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ ἀποτελοῦσε ἕνα τμῆμα τῶν ἀνθρώπινων σχέσεων. Συνηθίζω πάντα νὰ ἀναφέρω τὸ γεγονός, ὅτι στὶς ἀγροτικὲς ταραχὲς στὴν Ἀγγλία τοῦ περασμένου αἰῶνα, ὡρισμένες βιαιότητες ἐπιτρέπονταν, ἐνῶ ἄλλες ὄχι. Γιὰ παράδειγμα, ἐπιτρεπόταν νὰ σκοτώνεις ζῶα ἐνῶ ἀπαγορευόταν νὰ σκοτώνεις ἀνθρώπους — καὶ εἶμαι σίγουρος ὅτι οἱ κανόνες αὐτοὶ ὑπάρχουν σὲ πολλὲς ἄλλες χώρες. Ἂς πάρουμε τὴν βεντέτα: Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ πρέπει νὰ σκοτωθοῦν καὶ ἄνθρωποι ποὺ δὲν πρέπει. Νομίζω ὅτι ἕνα μεγάλο μέρος τῶν σημερινῶν βιαιοτήτων ἔχει κάποια αἰτία ἀλλὰ δὲν ἔχει σκοπούς, ἐκφράζει μιὰ ἀταξία μέσα στὴν κοινωνία καὶ στὶς ἀνθρώπινες σχέσεις ἀλλὰ ὄχι ἕνα ρεῦμα ποὺ προκαλεῖται στὴν κοινωνία γιὰ νὰ ἐπιτευχθεῖ μιὰ ἀναδιάρθρωσή της».

—Ὑπάρχουν ἄλλα στοιχεῖα ποὺ θὰ πρέπει νὰ ὑπογραμμίσουμε;

«Μάλιστα, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα στοιχεῖα. Τὸ κράτος δὲν ἀντιλαμβάνεται πιὰ τὴν σχέση μεταξὺ βίας καὶ σκοπιμότητας, ἔχασε τὴ συναίσθηση τῆς σχέσης μεταξὺ μέσων καὶ σκοπῶν. Ἀναφέρομαι στὴν ἐμπειρία τοῦ ὁλοκληρωτικοῦ πολέμου, στὴν γενικὴ καταστροφὴ ποὺ δὲν κάνει πιὰ διακρίσεις: ὁλόκληρος ὁ λαός, μαζὶ μὲ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά, μεταβάλλεται σὲ «νόμιμο» ἀντικείμενο βίας καὶ καταστροφῆς. Σχετικά, μὲ τὴ βόμβα νετρονίου, ποὺ σκοτώνει τοὺς ἀνθρώπους, μποροῦμε νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν «εἰς ἄτοπον ἀπαγωγὴν». Ἕνα ἄλλο σημάδι ἀπώλειας τῆς λογικῆς εἶναι καὶ ἡ ἐπανεμφάνιση τῶν βασανιστηρίων ποὺ θεωροῦνται νόμιμο κυβερνητικὸ μέσο. Στὰ βασανιστήρια δὲν ὑπάρχουν πιὰ ὅρια».

—Μπορεῖς νὰ ἀναφέρεις μερικὰ παραδείγματα;

«Πρόσφατα, δημοσιεύτηκε, μιὰ ἔκθεση τῆς Διεθνοῦς Ἀμνηστίας σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία, τόσο στὴν Ἀνατολὴ ὅσο καὶ στὴν Δύση, ὅλο καὶ περισσότερες χῶρες καταργοῦν τὴ νομιμότητα καὶ χρησιμοποιοῦν τὰ βασανιστήρια. Θὰ πρέπει ἀκόμη νὰ πάρουμε ὑπόψη μας τὸν ὅλο καὶ μεγαλύτερο ρόλο τῆς ἄσκοπης βίας ποὺ ἐνισχύεται ἀπὸ τὰ μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται μᾶλλον γιὰ ἕναν ἀντικατοπτρισμὸ τῆς διάλυσης τῶν ἀνθρώπινων κοινωνικῶν δομῶν καὶ ὄχι γιὰ μία αἰτία της. Ὁπωσδήποτε, ὅμως εἶναι σίγουρο ὅτι, στὴ δική μας κοινωνία, ἡ διάλυση αὐτὴ ἐμφανίζει μιὰ δική της ἀνεξάρτητη δύναμη, σχετικὰ αὐτόνομη, ποὺ μπορεῖ νὰ ἐμπνέει τοὺς νέους. Αὐτὴ ἡ ἀπόλαυση, τῆς καθαρῆς βίας δὲν ἔχει σχέση μὲ τὴ βία στὴν παραδοσιακὴ κοινότητα. Στὴν κοινότητα αὐτὴ οἱ ἄνθρωποι ἀγωνίζονται καὶ σκοτώνονται γιὰ κάποιον ὡρισμένο σκοπό. Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐξιδανικεύσω τὴν παραδοσιακὴ κοινωνία, πρέπει ὅμως νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι εἶχε ὡρισμένους κανόνες».

—Οἱ ἀπόψεις αὐτὲς κατηγορήθηκαν ὅτι ὑποστηρίζουν μιὰ ἐπιστροφὴ στὸ δίκαιο τῶν ὀργανωμένων ὁμάδων, ὅτι εἶναι δηλαδὴ ἀντιδραστικὲς καὶ ἀναχρονιστικές.

«Εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐπιστρέψουμε σ' ἕνα παρόμοιο δίκαιο. Ἀξίζει ὅμως νὰ γνωρίσουμε τοὺς ἀνεπίσημους κανόνες τῶν ἀρχαϊκῶν κοινωνιῶν. Ἐνῶ δὲν τὶς μελέτησα γιὰ νὰ βγάλω συμπεράσματα καὶ μαθήματα γιὰ τοὺς σύγχρονους. Ξέρω ὅτι οἱ κανόνες ἐκεῖνοι ἀνῆκαν σ' ἕναν κόσμο ποὺ διαλυόταν, ἐπαναλαμβάνω ὅμως ὅτι ἀξίζει νὰ μάθουμε μὲ ποιὸ τρόπο λειτουργοῦσαν καὶ μὲ ποιὸ τρόπο λειτουργοῦν οἱ κοινωνίες, νὰ ἐρευνήσουμε τί θέλουν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν ζωὴ ὅταν νοιώθουν ἀδικημένοι, νὰ προχωρήσουμε σ' ἕνα στρῶμα πιὸ χαμηλὸ ὅπου οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι δὲν εἶναι διανοούμενοι καὶ συγγραφεῖς. Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ τὰ ἐρευνήσουμε ὅλα αὐτὰ ἀκόμη καὶ γιὰ ἠθικοὺς λόγους. Ἐμεῖς ἐνδιαφερόμαστε γιὰ τὴν πολιτικὴ ἐπειδὴ θέλουμε νὰ κάνουμε κάτι ἐναντίον τῆς ἀδικίας καὶ ἐναντίον τῆς καταπίεσης. Δὲν πρέπει νὰ ὑποθέτουμε ὅτι ὑπάρχει ταύτιση ἀνάμεσα σ' αὐτὸ ποὺ οἱ ἀγρότες θεωροῦν δικαίωμα κατοχυρώνεται ἀπὸ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους ἢ ἀπὸ τὶς ἰδεολογίες τῶν κομμάτων. Αὐτὸ εἶναι ἕνα σημάδι τῆς ἀβεβαιότητας ἐκείνης ποὺ νοιώθει ὁ μορφωμένος κόσμος σχετικὰ μὲ τὴ λαϊκὴ πραγματικότητα. Γιὰ παράδειγμα, στὶς περισσότερες ἀπὸ τὶς ἀγροτικὲς ταραχὲς ποὺ μελέτησα, δὲν ὑπάρχει μιὰ γενικὴ διεκδίκηση γιὰ ὅλη τὴ γῆ ποὺ πρέπει νὰ δοθεῖ σὲ ὅλους. Ὑπάρχει μιὰ διεκδίκηση γιὰ ἕνα ὡρισμένο κομμάτι γῆς καὶ γιὰ ὡρισμένους λόγους.

«Εἶναι πολὺ σπάνιο ἕνα κίνημα γιὰ τὴν κατάργηση ὅλων τῶν ἰδιοκτησιῶν. Τὶς περισσότερες φορὲς οἱ διεκδικήσεις ἔχουν γιὰ στόχο τους ὡρισμένες ἰδιοκτησίες ποὺ ἀποκτήθηκαν ἄδικα. Βέβαια, ὑπάρχουν ἐξαιρέσεις ὅπως γιὰ παράδειγμα στὴ Ρωσία καὶ στὴ Σικελία τοῦ περασμένου αἰῶνα, ὄχι ὅμως καὶ στὸ Μεξικὸ ὅπου ζητήθηκαν παράνομα, τὰ κτήματα δηλαδὴ ποὺ παλαιότερα ἀνῆκαν στὴν κοινότητα. Τὸ πρόβλημα εἶναι νὰ καταλάβουμε σὲ τί συνίσταται γιὰ ἕναν ἀγρότη τὸ δικαίωμα στὴ γῆ καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὴν ἰδεολογικὴ φόρμουλα ποὺ δημιουργοῦν τὰ ἀστικὰ πολιτικὰ κινήματα. Οἱ ἀγρότες, γιὰ ὅλα αὐτά, ἔχουν μιὰ ἰδέα ἐμεῖς ὅμως δὲν τὴν καταλαβαίνουμε. Γιὰ παράδειγμα, δὲν καταλαβαίνουμε τὴν διαλεκτικὴ σχέση ποὺ ὑπάρχει ἀτὶς κοινὲς συνήθειες καὶ στὰ ἀτομικὰ οἰκογενειακὰ δικαιώματα».

—Μπορεῖς νὰ ἀναφέρεις μερικὰ παραδείγματα;

«Τὰ παραδείγματα εἶναι δύσκολα ἐπειδὴ ἡ ἀγνοιά μας σχετικὰ μὲ ὅλα αὐτὰ εἶναι μεγάλη. Σὲ πολλὲς ἀγροτικὲς χῶρες ὑπάρχουν κοινότητες, σὰν κοινὴ ὅμως μονάδα παραγωγῆς ἔχουμε πάντα τὴν οἰκογένεια. Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τοὺς κανόνες ποὺ ρυθμίζουν τὰ σχετικὰ μὲ τὰ ἀτομικὰ κοπάδια στὰ κοινοτικὰ βοσκοτόπια, ὅπως ἰσχυαν γιὰ παράδειγμα κατὰ τὸν Μεσαίωνα στὴν περιοχὴ τῶν Ἄλπεων. Ὑπάρχει συνεπῶς, μιὰ συνυβίωση ἀνάμεσα στὴν ὁμαδικὴ ἐργασία, στὸ χωράφι καὶ στὴν βοσκὴ καὶ στὴν κατανομὴ τῶν προϊόντων κατὰ οἰκογένεια. Τὰ προϊόντα, μοιράζονται γιὰ τὴν συντήρηση τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς οἰκονένειας καὶ· σὰν παράδειγμα θὰ μποροῦσαμε νὰ ἀναφέρουμε τὴν παλιὰ ρωσικὴ κοινότητα. Ὅλα αὐτὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὰ ἐρμηνεύσουμε μονόπλευρα. Μιὰ τέτοια κοινότητα δὲν ἀποτελεῖ ἕνα τύπο κολχόζ, ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅμως δὲν εἶναι οὔτε ἀτομικὴ ἀστικὴ ἰδιοκτησία. Αὐτὸ ποὺ θέλω νὰ ὑπογραμμίσω εἶναι ἡ διαλεκτικὴ ἑνότητα ἀνάμεσα στὸ συλλογικὸ καὶ τὸ ἀτομικό. Ὑπάρχει ἐκεῖνο τὸ αἴσθημα δικαιωμάτων, ὑποχρεώσεων, προσανατολισμοῦ τῶν ἀνθρώπινων σχέσεων, ὅπως τὸ νοιώθουν ἐκεῖνοι. Πρέπει νὰ προσπαθήσουμε νὰ τὸ καταλάβουμε καὶ ὄχι νὰ ἐπιβάλουμε κανόνες ἀπ' ἔξω. Σὰν ἱστορικός, μελετάω αὐτὲς τὶς ἀξίες, αὐτὰ τὰ ἰδανικὰ μιᾶς συνυβίωσης στὰ πλαίσια τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας. Εἶναι πράγματα βαθειὰ ριζωμένα στὴ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων.

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Ὁ συγγραφεὺς Χάϊνριχ Μπὲλ φοβᾶται τὴν ἀπάθεια περισσότερο καὶ ἀπὸ τὸν φασισμό!

ΠΩΣ ΒΛΕΠΕΙ ΤΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΡΩΜΗ. Συντάκτης τῆς ἀριστερᾶς ἐφημερίδος «Παέζε Σέρα», ποὺ εἶχε στὴ Βόννη μιὰ ἰδιαίτερη συνομιλία μὲ τὸν Χάϊνριχ Μπέλ, παρουσιάζει τὶς ἀπόψεις, τοῦ διάσημου Γερμανοῦ συγγραφέα, γιὰ τὴ χώρα του, τὸν φασισμὸ καὶ τὴν τρομοκρατία. Ὁ Ἰταλὸς δημοσιογράφος γράφει:

Ὁ Χαίνριχ Μπὲλ, καὶ τὸ κράτος, αὐτὸ τὸ δικό του κράτος, ποὺ λέγεται Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας. Τοὺς συνδέει μιὰ περίπλοκη σχέση, κάποτε ὀδυνηρή. Ὁ Μπέλ, μᾶς μιλάει γιὰ ἀρκετὰ πράγματα, στὴ διάρκεια ἑνὸς γεύματος στὴ Βόννη. Τί εἶναι γιὰ σᾶς ἡ πατρίδα; τὸν ρώτησαν μὲ κάποια πρόκληση. Πρὶν μερικοὺς μῆνες, ὁ Μπέλ κατηγορήθηκε ἀνοικτὰ ὅτι εἶναι «δυνάμει» ἐχθρός τοῦ κράτους, ὅτι μὲ τὰ γραφτά του προκάλεσε μιὰ ἀνασφάλεια, στὴ συνείδηση τῶν νέων, ποὺ συντέλεσε στὴν ἐμφάνιση τῆς τρομοκρατίας. «Πατρίδα;», ἀναρωτιέται ἀργὰ ὁ Μπέλ, «ναὶ εἶναι μιὰ λέξη, μιὰ ἔννοια γιὰ τὴν ὁποία σκέφτομαι πολύ. Δὲν τὴν ἐξετάζω ἀπὸ πολιτικὴ ἄποψη. Γεννήθηκα ἐδῶ στὰ 1917 σὰν ὑπήκοος τοῦ Κάϊζερ, ἔζησα στὴ Δημοκρατία τῆς Βαϊμάρης, στὴ ναζιστικὴ Γερμανία, στὴν περίοδο τῆς μεσοβασιλείας. Εἶδα τὴν ἵδρυση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας. Πληρώνω ἐδῶ τοὺς φόρους, τρώω τὸ ψωμὶ ποὺ ζυμώνεται ἐδῶ. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ δίνω συνέχεια ἐξετάσεις καλῆς πίστης στὸ κράτος. Αὐτό, δὲν μπορεῖ νὰ ζητηθεῖ ἀπὸ ἕναν συγγραφέα. Ζῶ στὴν Κολωνία— συνεχίζει μὲ σιγανὴ φωνή — ἀλλὰ τὴ νοιώθω ξένη: μεταφυσικὸ στοιχεῖο τοῦ χαρακτήρα, κατὰ τὸν Καμύ. Εἶναι ἡ πέμπτη Κολωνία τὴν ὁποία ζῶ, διαφορετικὴ κάθε φορά, γιατὶ καὶ τὸ καθεστὼς εἶναι διαφορετικό. Τώρα θὰ μποροῦσε νὰ ἦταν Φρανκφούρτη ἢ Στουτγκάρδη. Ἡ πιὸ πιστή μου πατρίδα εἶναι ἡ γλῶσσα. Αὐτὴ μόνον αἰσθάνομαι σὰν τὸ σπίτι μου».

Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ζήσει γιὰ πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν Γερμανία γιατὶ τὴ γλῶσσα πρέπει νὰ τὴν ζεῖ σὲ ἄμεση ἐπαφή, μέρα μὲ τὴν μέρα. Διηγεῖται γιὰ συγγραφεῖς ποὺ ἂν καὶ μετανάστευσαν στὸ Ἰσραὴλ πολὺ νέοι, συνέχισαν νὰ γράφουν στὴ γερμανική.

«Μεγάλη σημασία ἔχει ἡ ἡλικία — λέει ὁ Μπέλ, ποὺ συμπληρώνει τὰ 60 του χρόνια αὐτὸν τὸν μήνα —. Ἤμουν 15 χρονῶν, ὅταν ὁ Χίτλερ, ἀνέβηκε στὴν ἐξουσία. Ἔζησα συνειδητὰ τὴν ἀνάπτυξη αὐτῆς τῆς δημοκρατίας, ποὺ τώρα περνᾶ μιὰ καλὰ καθορισμένη φάση. Ἡ δίωξη τῶν διανοουμένων ἦταν σημαδιακή: Ἀσχολούμασταν μόνο μὲ τὰ διεθνῆ προβλήματα καὶ τώρα, τὰ πράγματα ἄλλαξαν, πρέπει νὰ σκεφτόμαστε γι' αὐτὰ ποὺ ἐμεῖς οἱ Γερμανοὶ κάνουμε σ' ἐμᾶς τοὺς ἴδιους».

Ὁ συγγραφέας, ὁ ὁποῖος κατάγεται ἀπὸ τὴν Ρηνανία, πιστεύει ὅτι ἡ ἐμφάνιση τῆς τρομοκρατίας ὀφείλεται καὶ στὴν ἀνικανότητα ποὺ ἔδειξε ἡ γενιὰ τῶν πατέρων νὰ συλλογιστεῖ πάνω σέ ὅσα συνέβησαν στὸ παρελθόν. Πέρασαμε πολὺ γρήγορα ἀπὸ τὸ ναζισμὸ στὴ δημοκρατία, χωρὶς νὰ θέσουμε ἐρωτήματα. Τὰ πάντα πῆγαν ὁμαλὰ χωρὶς ἀληθινὴ συμμετοχή. Δείξαμε ἕνα παιδισμὸ σχεδὸν ἐγκληματικὸ ὅταν δώσαμε τὴν ἐμπιστοσύνη μας στὶς δυνάμεις κατοχῆς. Ἔτσι ἐξοκοντιστήκαμε σ' αὐτὴ τὴ νέα κατάσταση μολυσμένοι ἀπὸ νιχιλισμό».

Τὸ τίμημα ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἀρχίζουμε νὰ τὸ πληρώνουμε τώρα. Κατὰ τὸν Μπέλ, ἡ γερμανικὴ Ὁμοσπονδία δὲν εἶναι φασιστικὸ καθεστὼς καὶ δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μὲ τὸ Ἄουσβιτς. «Πιὸ πολὺ φοβᾶμαι τὴν ἀπάθεια παρὰ τὸν φασισμό, λέει. Μέ φοβίζει ἡ τάση ποὺ ἔχουμε νὰ συμμορφωνόμαστε καὶ νὰ ὑποτασσόμαστε, φοβᾶμαι τὸν αὐτοματισμό. Ἡ ἀντιμεταρρύθμιση — ὄχι μὲ τὴν θρησκευτικὴ ἔννοια— προχωρεῖ, καὶ ὁ θηματισμὸς μοιάζει μὲ κεῖνον τῶν φατριῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἐρρίκου ΙΥ. Ἐμεῖς οἱ συγγραφεῖς γίναμε στόχοι τῶν πρώτων ἐπιθέσεων, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα ἤθελαν νὰ πλήξουν ὁλόκληρες κοινωνικὲς ὁμάδες: βάζεις μαζὶ τὸ Μπερούφσφερμποτ καὶ τὴν ἀνεργία καὶ τὸ ἀποτέλεσμα δὲν λείπει. Ἡ ἐκστρατεία ἐκφοβισμοῦ πέτυχε, τὰ μαζικὰ μέσα ἐνημέρωσης προσαρμόστηκαν πολὺ γρήγορα, ἐκεῖ ὅπου ἀπαιτεῖται φρόνηση. Μὲ τὴν τρομοκρατία ἄρχισε μιὰ διαδικασία ἐσωτερικῆς πολιτικῆς ποὺ γιὰ κανέναν δὲν ἔκλεισε. Μιλεῖστε μὲ ἐργάτες, μὲ δασκάλους, μὲ φοιτητές. Γι' αὐτοὺς νοιάζομαι καὶ ὄχι γιὰ μᾶς. Ἀκόμη καὶ οἰκονομικὰ εἴμαστε ἀνεξάρτητοι καὶ μποροῦμε νὰ ἀμυνθοῦμε».

Οἱ φόβοι τοῦ Μπέλ δὲν φαίνονται ἀβάσιμοι. Ἡ τάση γιὰ ἔλεγχο τῶν πολιτῶν, γιὰ παροχὴ μόνον ἐκείνης τῆς ἐλευθερίας, ποὺ συμπίπτει μὲ τὰ συμφέροντα τῆς ἐξουσίας, καθημερινὰ βρίσκει νέες ἐπιβεβαιώσεις. Στὴ Σπίρα, στὸ Παλατινάτο τῆς Ρηνανίας, 700 ἄτομα μεταξὺ τῶν ὁποίων, δύο σοσιαλδημοκράτες βουλευτές, τοῦ περιφερειακοῦ κοινοβουλίου ἐλέγχθηκαν καὶ φακελώθηκαν ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Προστασίας τοῦ Συντάγματος ἐπειδὴ ὑπέγραψαν αἴτηση ὑπὲρ μιᾶς καθηγήτριας, τῆς Ἱστορίας τῆς τέχνης ποὺ ἀνῆκε στὸ κομμουνιστικὸ κόμμα, καὶ ποὺ ὑπῆρξε θῦμα τοῦ Μπερούφερμποτ. Ὁ πρωθυπουργός, τοῦ κρατιδίου, ὁ Μπέρναρντ Φόγκελ ὅταν ρωτήθηκε σχετικά, βρῆκε τὸ πρᾶγμα πολὺ φυσικό. «Ἐκεῖνοι ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τέτοιου εἴδους ὑποθέσεις — εἶπε —παρακολουθοῦνται».

Τὸ διάταγμα κατὰ τῶν ἐξτρεμιστῶν, κοινὰ γνωστὸ σὰν Μπερούφστερμποτ, εἶναι γιὰ τὸν Χάϊνριχ Μπέλ ἕνα ἀπὸ τὰ χειρότερα δεινὰ τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Γερμανίας. Ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος παρουσιάζεται ἀπὸ τὴν γραφειοκρατία ποὺ ἐνεργεῖ σχεδὸν αὐτόματα καί, ὅπως μὲ εἰρωνεία λέει ὁ Μπέλ, «αὐτὸ ποὺ μπῆκε στὰ μυαλὰ μας, μπορεῖ νὰ βγεῖ μόνο ἀπὸ πάνω». Ἡ ἐξουσία πρέπει νὰ εἶναι αὐτὴ ποὺ θὰ ξαναβάλει τὰ πράγματα στὴ θέση τους: «Σήμερα — σχολιάζει ὁ συγγραφέας μὲ πικρία — ἀρκεῖ νὰ εἶσαι συνδρομητὴς σὲ μιὰ χαρακτηρισμένη ἐφημερίδα γιὰ νὰ χάσεις τὴ δουλειά σου». Ἀπὸ αὐτὴ τὴν κατάσταση γεννιέται ἡ «ἀναγκαστικὴ ὑποταγὴ ποὺ ἀποτελεῖ σοβαρὸ κίνδυνο, γιατὶ ἕνα μέρος τῆς νεολαίας ὡθήθηκε νὰ διατρέξει ἀντίθετα δρόμο ποὺ μπορεῖ νὰ φέρει πολὺ πολὺ μακριά».

Ὁ Μπέλ, παρόλο ὅτι βλέπει καθαρὰ τὰ δεινὰ τῆς Γερμανίας, πιστεύει ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρισθοῦν ὡρισμένες διαφορὲς καὶ ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀποφευχθεῖ ἡ δημιουργία μιᾶς πάγιας ἐντύπωσης γιὰ τὴν χώρα. Ἡ πρόσκληση στρέφεται κυρίως στοὺς ξένους, ποὺ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μετατρέπουν τὰ γερμανικὰ προβλήματα σὲ θέματα τῆς δικῆς του ἐσωτερικῆς πολιτικῆς. Πράγματι, σύμφωνα μὲ μερικοὺς παρατηρητές, μιὰ ὑπερβολικὴ καὶ ὄχι ἀρκετὰ συγκροτημένη κριτικὴ σὲ βάρος τῆς Γερμανίας θὰ μποροῦσε νὰ προκαλέσει ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ θέλουμε νὰ ἀποφύγουμε, δηλαδὴ τὴν ἀναζωπύρωση τοῦ γερμανικοῦ ἐθνικισμοῦ.

Χιονίζει σ' ὅλη τὴ Μακεδονία

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, (Α.Π.Ε.). Ἐπιδεινώθηκε χθὲς ἡ κακοκαιρία στὴν Βόρειο Ἑλλάδα. Ἀπὸ τὸ πρωὶ χιονίζει σ' ὁλόκληρη τὴ Κεντρικὴ καὶ Δυτικὴ Μακεδονία καὶ σὲ πολλὲς ὀρεινὲς περιοχὲς τὸ ὕψος τοῦ χιονιοῦ ξεπέρασε τὰ 1½ μέτρο.

Στὸν νομὸ Κατερίνης διεκόπη ἡ συγκοινωνία μὲ τὰ χωριὰ Ρυτίνη καὶ Ἐλατοχώρι. Ἐξ ἄλλου στὸν Νομὸ Κοζάνης ἀποκλείστηκαν 11 χωριὰ καὶ στὰ Γρεβενὰ 10. Στὴν Θεσσαλονίκη ἡ θερμοκρασία κατέβηκε στὸ μηδέν πνέουν σφοδροὶ ἄνεμοι καὶ πέφτει χιονόνερο.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
Μικροβιολογίας — Βιοχημείας — Αἱματολογίας —Παρασιτολογίας
Δρ Π. ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ
Ἰατρὸς—Μικροβιολόγος
Διδάκτωρ Ἰατρικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἰατρεῖον Κανακάρη 122 —Ἑρμοῦ
Τηλέφωνα: 222-600, οἰκίας 222-922

ΕΚΘΕΣΙΣ ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΠΡΑΛΟΥ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 11, ΤΗΛ. 223-333 — ΠΑΤΡΑΙ
★
Παλτὰ ὅλα τὰ εἴδη ζακέτες τρουακάρ, κάπες, γιακάδες, γαρνιτοῦρες
ΤΙΜΕΣ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ
Ὅλα τὰ γουναρικὰ εἶναι παραγωγῆς τοῦ ἐργοστασίου μας
ΣΑΣ ΣΥΜΦΕΡΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ
ΕΚΘΕΣΙΣ ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ
ΔΗΜ. ΚΑΠΡΑΛΟΥ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 11, ΤΗΛ. 223-333 — ΠΑΤΡΑΙ

ΕΛΙΤ
ΑΥΡΙΟΝ 4.45—12.15
ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΒΟΛΗ
Ἕνα ἀτέλειωτο πανηγύρι γέλιου
ΤΑ ΔΙΔΥΜΑ ΤΗΣ ΛΕΓΕΩΝΑΣ
ΕΓΧΡΩΜΟΝ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 1978
Μὲ τοὺς ΜΑΡΤΥ ΦΕΛΝΤΜΑΝ ΑΝΝ ΜΑΡΓΚΡΕΤ ΜΑΪΚΕΛ ΓΙΟΡΚ
ΣΗΜΕΡΟΝ 4.45—12.15
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΕΞΟΡΚΙΣΤΗ Νο 3
ΕΓΧΡΩΜΟΝ
ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΝ
Μὲ τοὺς ΤΕΛΛΥ ΣΑΒΑΛΑ ΕΛ